

Serikali yatoa tamko samaki waliokufa

Na Romana Mallya

SERIKALI imeruhusu shughuli za uvuvi kuendelea katika Soko la Kimataifa la Samaki Feri wakati uchunguzi ukiendelea kuhusu samaki waliokutwa wamekufa katika ufukwe uliopo karibu na Hospitali ya Aga Khan na Ocean Road jijini Dar es Salaam.

Jana, Nipashe iliandika habari kuhusiana na samaki hao waliokutwa juzi ufukweni wakiwa wamekufa.

Taarifa iliyotolewa jana na Kitengo cha Mawasiliano Serikalini, Wizara ya Mifugo na Uvuvu, iliwatoa hofu wananchi na kuwataka waendelee na biashara ya samaki katika soko hilo.

Wizara hiyo iliahidi kutoa taarifa ya uchunguzi wa vifo vyta samaki hao mara baada ya kukamilika kwake na kubainisha kuwa walishateketezwa.

“Wizara ya Mifugo na Uvuvu kwa kushirikiana na Jeshi la Polisi inapenda kuwashukuru wananchi wote waliokuwapo kwe-

nye ufukwe wa Hospitali ya Aga Khan na Ocean Road pamoja na Soko la Magogoni Feri wakati wa tukio hili kwa ushirikiano mkubwa waliofanikisha kuzuia kuingizwa kwa samaki hawa sokoni na hatimaye kuteketezwa na Ofisa Uvuvu wa Halmashauri ya Jiji la Dar es Salaam,” ilibainisha.

Taarifa hiyo ilifanua kuwa sampuli za samaki hao zilichukuliwa kwa ajili ya maabara ya Taasisi ya Utafiti wa Uvuvu Tanzania (TAFIRI), Maabara ya Taifa ya Uvuvu (Dar es Salaam) na Jeshi la Polisi Kitengo cha Sayansi ya Uchunguzi kwa ajili ya kipeleka Maabara ya Mkemia Mkuu wa Serikali.

Pia taarifa hiyo ilisema baada ya kuimarisha ulinzi eneo la Soko la Magogoni na eneo la tukio, wananchi kwa kushirikiana na Jeshi la Polisi, maofisa wa wizara, TAFIRI, maofisa uvuvu wa Halmashauri ya Jiji wakiwa na mameneja wa Soko la Feri, walikusanya kiasi cha kilo 164 na kukifikisha Kituo Kikuu cha Polisi Kanda Maalum ya Dar es Salaam.

Samaki waliokufa ufukweni wateketezwa

Ni Mwandishi Wetu

WIZARA ya Mifuge na Uvuvi imesema maofisa uvuvi wa Halmashauri ya Jiji la Dar es Salaam kwa kushirikiana na na vyombo mbalimbali vya serikali vimefanikiwa kuzuia kuingia sokoni kwa samaki waliokufa baharini na wamewateketeza.

Aidha, imesema jumla ya kilo 164 za samaki waliokufa na kuelewa ufukweni jirani na Hospitali ya Aga Khan na Ocean Road mkoani Dar es Salaam, zimechukuliwa na kupelekwa maabara ya Mkemia Mkuu wa Serikali kuchunguzwa sababu ya vifo vyao na majibu yaktoka umma utajulishwa.

Kwa mujibu wa taarifa iliyotolewa juzi na wizara huyo, ofisi ndogo ya wizara huyo Dar es Salaam, ilipokea taarifa kutoka Polisi Ilala za kuelewa kwa samaki walio-kufa katika ufukwe huo.

Ilisema baada ya taarifa hizo maofisa uvuvi

wa Halmashauri ya Jiji kwa kushirikiana na wananchi na mamlaka mbalimbali za serikali walifanikiwa kuwakusanya samaki hao na kudhibiti wasiingie katika soko na baada ya kuchukuliwa sampuli, kilo 156 zilizobaki kati ya 164 ziliteketeza.

Uteketezaji huo ulifanywa na maofisa uvuvi wa halmashauri hiyo na kushuhudiwa na maofisa wa wizara, uongozi wa Soko la Feri, Ofisi ya Uvuvi Halmashauri ya Jiji la Dar es Salaam na wananchi walio-kwepo Soko la Magogoni Feri.

"Tunawashukuru wananchi na mamlaka zote za serikali waliofanikisha kudhibiti samaki hao, sampuli zimeshachukuliwa na kupelekwa maabara ya Mkemia Mkuu wa Serikali kubaini chanzo cha vifo vyao na majibu yaktoka, umma utajulishwa," ilisema sehemu ya taarifa hiyo.

Hata hivyo, sampuli hizo zilichukuliwa pia na Taasisi ya Utafiti wa Uvuvi Tanzania (TAFIRI) kwa ajili

ya maabara yao, maabara ya Taifa ya Uvuvi (Dar es Salaam).

Wizara iliwashukuru wananchi wote waliokuwepo kwenye ufukwe wa hospitali hizo pamoja na Soko la Magogoni Feri wakati wa tukio hilo na kutoa ushirikiano uliofanikisha kuzuia kuingizwa kwa samaki hao sokoni na kuteketeza.

Aidha, imewataka wananchi kuendelea na biashara ya samaki katika Masoko ya mkoa wa Dar es Salaam kama ilivyo kawaida.

Juzi picha na video zilisambaa kwenye mitandao ya kijamii zikonesha katika fukwe hizo samaki walio-kufa wakielea majini na ndipo vyombo vya usalama wakiwepo polisi wakachukua hatua.

Mkurugenzi wa TAFIRI, Dk Ismail Kimerei alikiri kuwepo wa samaki hao katika eneo hilo na kusema mamlaka mbalimbali za serikali za usalama na ulinzi walifika wakiwemo wao na kuchukua sampuli ili kupelekwa maabara.

NAIBU Waziri wa Mawasiliano na Teknolojia ya Habari, Mhandisi Kundo Mathew (wa pilli kulia) akitoa pole kwa wafiwa na waomboleza jaliokufa katika msiba Kijiji cha Magila Gereza wilayani Korogwe alipotembelea kijijini hapo kukagua ubora na upatikanaji wa huduma ya mawasiliano katika eneo hilo. Kushoto ni Mkuu wa Wilaya ya Korogwe, Basilia Mwanukuzi. (Picha na Wizara ya Habari)

kuhakikisha tunakaa katika
utaratibu ambao wataalamu wa
afya wanatuelekeza ili kujikinga
dhidi ya maambukizi ya virusi vya
Corona.

UHURU UK 19.

Serikali yachunguza sababu vifo vya samaki

**Dar es Salaam
NA IRENE MWASOMOLA**

SIKU moja baada ya kuonekana samaki wanaolea katika fukwe za Bahari ya Hindi eneo la Aga Khan jijini Dar es Salaam, serikali imesema baada ya uchunguzi kukamilika umma utajulishwa chanzo cha vifo hivyo.

Kwa mujibu wa taarifa iliyotolewa jana na Kitengo cha Mawasiliano Serikalini cha Wizara ya Mifugo na Uvuvi, ilisema baada ya kutokea tukio maofisa wa wizara kwa kushirikiana na polisi walifika eneo hilo kuchukua samaki hao ili kuzula kulingizwa sokoni.

Julai 21, mwaka huu saa tatu asubuhi, ofisi ndogo ya Wizara ya Mifugo na Uvuvi jijini Dar es Salaam, ilipokea taarifa kutoka

Polisi Mkoa wa kipolisi llala kuhusu tukio la kuelela samaki waliookufa katika ufukwe uliopo karibu na Hospitali ya Aga Khan," ileleza.

Aidhataarifa hiyo ilisema Taasisi ya Utafiti wa Uvuvi Tanzania (TAFRI) kwa kushirikiana na Ofisa Uvuvi wa Jiji la Dar es Salaam na uongozi wa soko la feri waliteketeza samaki hao kilogramu 156.

Vilevile, taarifa hiyo ilieleza baada ya tukio hilo sampuli zilichukuliwa kwa ajili ya vipimo vya maabara ya TAFRI, Maabara ya Taifa ya Uvuvi na Polisi kitengo cha Sayansi ya Uchunguzi ili kupeleka Ofisi ya Mkemia Mkuu wa Serikali.

Juzi, saa nne asubuhi baadhi ya wananchi wallingiwa na taharuki kufuatia tukio la samaki kuoneka wamekufa katika eneo la fukwe karibu na Hospitali ya Aga Khan.

Wakizungumza na gazeti hili, mashuhuda na watu waliookufa wanaokota samaki hao walisema ni mara ya kwanza katika eneo hilo kuonekana samaki wakiwa katika hali hiyo.

Mfanyabiashara wa madafu katika ufukwe huo, Shanibi Swalehe, alisema kabla ya samaki hao kuonekana ullibuka upepo wenye mawimbi makali na kusababisha maji kuja tangu saa nne asubuhi.

"Tangu saa nne asubuhi samaki walikuwa wengi, mimi nimeokota wengi na wengine wamejaza viroba, lakini walifika askari na kutunyang'anya," alisema.

Naye, Mkazi wa Kigamboni, Shabani Hosen, alisema aliolokota samaki zaidi ya kilo tano lakini polisi walifika eneo hilo kuwazula wananchi wasiendelee kuokota samaki hao

kwa ajili ya usalama wao.

Meneja wa Soko la Kimataifa la Samaki Feri, Denis Mrema, akikiri kutokea kwa tukio hilo na kueleza kwamba walishirikiana na polisi kuchukua sampuli kisha kupeleka Ofisi ya Mkemia Mkuu wa Serikali, kubaini usalama wa samaki hao.

"Tumeteketeza baadhi ya samaki na sampuli zimechukuliwa ili kupelekwa kwa Mkemia Mkuu," alibainisha Mrema.

Kamanda wa Polisi Kanda Maalumu ya Dar es Salaam, Muliro Jumanne, alipouliiza na gazeti hili kuhusu taarifa hizo alisema, polisi wahahusiki na masuala hayo.

"Mimi na samaki wapi na wapi? jeshi la Polisi na samaki wapi na wapi? Waulize watu wa uvuvi... mimi niulize masuala ya waharifu na majambazi," alisema.

maeneo maalumu ya vivako kwa kufuata
maelekezo ya alama zilizopo kuepuka ajali
zinazoweza kuleta madhara,"alisema.

* Watatu wafa mapigano *

wakulima na wafugaji

Lindi Utterli UK 2
NA SOPHIA NYALUSI

WATU watatu wamefariki dunia na wengine zaidi ya 50 wanashikiliwa na polisi mkoani hapa kwa tuhuma za kushiriki mapigano baina ya wakulima na wafungaji yaliyotokea Kijiji cha Nanjilinji wilayani Kilwa, mkoani Lindi.

Mapigano hayo yalitokea juzi saa saba mchana baada ya mkulima, Chande Magoma, kumkamata mfugaji aliyekua akilisha mahindi katika shamba lake.

Akithibitisha kutokea kwa tukio hilo jana, Kamanda wa Polisi Mkoa wa Lindi, Kamishna Msaidizi wa Polisi (ACP) Mtatiro Kitinkwi, alisema mapigano hayo yalisababishwa baada ya kuibuka mgogoro baina ya wakulima na wafugaji.

Katika tukio jingine, kamanda huyo alisema watu wanne wakazi wa Kijiji cha Namkongo, Kata ya Mipingo, Manispaa ya Lindi, wamekamatwa wakiwa na viroba 15 vya bangi vyenye uzito wa kilo 725 na mbegu kilo 942.

Aliwataka wananchi wa Mkoa wa Lindi wanaofanya shughuli haramu kuacha mara moja kwa sababu mkoa huo una fursa mbalimbali kuwawezesha kuendesha maisha yao bila kuvunja sheria za nchi.

Vaziri wa Mifugo na Uvuvi, Mashimba Ndakki, akizungumza katika mkutano wa hadhara na Wakazi wa Kijiji cha Mchinge Namba Mbili uliyani Mchinge mkoani Lindi wakati wa ziara yake ya kikao ambako alibainisha kwamba wizara wataandaa mfumo shirikishi wa upambana na uvuvi haramu siku zote, badala ya kuwa na operesheni za vifindhi maafuli.

(Picha zote za mtandaoni)

Udhibiti wa uvuvi haramu na ongezeko mavuno ya samaki

"Kutoka bahari tulikemata neli moja ya uvuvi Mtwara ya kutoka Vietnam, na wahusika vifungwa."

Dkt Tarmaramah anasema uva tangu mwakajina, Wizara ya Mifugo na Uvuvi walizieha kikao ambako shirkishi wa usimamizi na udhibiti wa nasiemi za uvuvi vifundhi mamlaka za serikali za mitaa, & kumarishu ulimi shirkishi.

"Baada ya kukamilika kwa sile operesheni, dadiya samaki wenyewe maziwa, bahani na nito imoongezeka kwa kiasi Kubwa."

"Miaha ya nyumu kabila ya operesheni ile, mavuno ya samaki Tanzania kutoka vyenzo yoyote vya maji yalikuwa tani 150,000 hadi 360,000."

"Lakin kwa mae ya kwanza mwaka 2019 zilifika tani 182,000, na mwaka jana kujifunza 497,000," amesema.

Kuhusu idadi ya uvuvi vifundhi nchini, anasema uva Tanzania ina uvuvi vifundhi ambuka 253,000, na wambo watuga samaki ni 10,000.

Anabainisha kuwa, kesi nchopo mahakamani kuhusu uvuvi haramu huzidi 10, kwa ababu wengi hulipa tani.

Mbunga wa Chonga, Salum Shaafi (ACT-Wazalendo) anasema kuwa, kuchoma nyamu za uvuvi ni suuhisho dhidi ya uvuvi haramu, kwamba serikali inapawia kuwapatia mikopo uvuvi, il Wananchi zana za kiesha za uvuvi, ikwemo bot za uvuvi.

Mbunga huyo anasema kuwa pia serikali iendelee kutope elimu kuhusu athari zinazosababishwa na uvuvi haramu.

"Uvuvi umetoa ajira kwa Tanzania, hivyo ni jukumu la serikali, hasa ni kutope elimu, il wananchi waondokane na uvuvi haramu unaohariblu mazilia ya samaki, unaohariblu utali. Iwa kuwa bahani na maziwa ni sehemu ya uvuvi vya utali," mbunge amesema.

KUHUSU MIKOPO

Dkt Tarmaramah, Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvuvi (Uvuvi), anasema kuwa mwaka 2018 kuanzishwa dawati la setabiria, li uvuvi wavuze kukoreshi.

Ansendelekusema kuhusuu kabilo ya mwaka 2018 alikuwa hakuna mtu yeyote au kikundi chochote kuchopata mikopo benki, lakini kwamba impaku 2020/2021 sekta ya uvuvi nchini alikuwa kwa asilimia 6.7.

Aprili, mwaka huu, kuna viundi ambavyo vimerata mikopo kupitia Benki ya Maendeleo ya Kimo Tanzania (TADB).

"Kws mfanano, Ukerewe kuna akinamama wanaofanya kaziya kuanika dagaa, ambao ni tizito kuanikwa wakati wa masika, tukawaunganisha na kusaidia kuwaandikia pendekezo na kuleleka Benki ya TADB.

"Na walipata mikopo wa shilingi milioni 200, walizotuma kumurua mashine kwa ajili ya kukausha samaki.

"Kikundi kengino kinisita Ingula kilichopo Sengerema, ambao walimurua boti za kuvuvi na nyaru," anasema Dkt Tarmaramah.

WAJIRI WA MIFUGO NA UVUVI

Wakazi alikweliwa mpango wa makadirio ya mapato na matumia ya fedha ya wizara yake kwa ajili ya mwaka 2021/2022 siku za kariburi bungeni. Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mashimba Ndakki, alisema kuwa kutsiko mwaka 2020/2021 sekta ya uvuvi nchini alikuwa kwa asilimia 6.7.

"Pia mchango wa sekta hii kwa polto la taifa ulikuwa asilimia 1.71, na kutesa ajira

za moja kwa moja kwa uvuvi 195,435, wakaraja viumbensaji 30,064, na Watanzania milioni 4.5 wameendelesa kupata mahitaji yao ya kila siku, kutokeana na shughuli mbalimbali zinzechusana na sehemu ya uvuvi," alisoma waziri.

Ndakki alisema kuwa, shughuli za uvuvi wadogo huchangia asilimia 9.5 ya samaki wote wanaovuhiwa nchini, na kumwamba asilimia tano iliyobaki huchangia na uvuvi wakubwa.

Zaidi kwamba, hadi Aprili, mwaka huu, uvuvi wadogo 195,435 walizuhili moja kwa moja shughuli za uvuvi kwa kutumia vyombo vya uvuvi 58,231, na kuwa walivuvi tani 422,859.8 za samaki wenyewe thamani ya sh tilioni 2.62.

"Kulimgana na taarifa za utafii katika Ziwa Victoria mwaka 2020, kiasi cha samaki katika ziwa hilo kimeongezeka kutoke tani milioni 2.7 mwaka 2019 hadi tani milioni 3.5 kwa ziwa zima, ongezeko ambalo ni sawa na asilimia 29.3.

Ongezeko hili limiechangia kiasi cha samaki kilichopo katika maji yote kufikia tani milioni 4.1 ...

Mashimba Ndakki
Waziri za Mifugo na Uvuvi

Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvuvi (Uvuvi),
Dkt Rashid Tamatamah.

Udhibiti wa uvuvi haramu na ongezeko mavuno ya samaki

Na Mwandishi Wetu

■ ■ ■ CHIMBUKO la Siku ya Uvuvi Haramu Duniani ni wazo lilioibulwa mwaka 2015 katika Kikao cha 39 cha Kamisheni ya Nchi za Mediterranean.

Kikao hicho kilipendekeza iwepo siku ya kimataifa ya kuhamashisha kudhibiti uvuvi haramu, ambao taarifa zake howa hazitolewa na wala shughuli zake haziratibvi.

Kamisheni hyo walipendekeza siku hyo itangazwe, ilikuwasilisha ulewa kuhusu umuhimu wa vita dhidi ya uvuvi haramu.

Pendekezo hilo ilikuwasilishwa na kuridhwa katika Kikao cha 32 cha Kamab ya Uvuvi ya Shirkia la Chakula Duniani (FAO).

Akizungumzia siku hyo, Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvuvi (Uvuvi), Dkt Rashid Tamatamah, anasema kuwa Desemba 2017 Mkutano Mkuu wa Umoja wa Mataifa katika maazimio yake ya mwaka kuhusu uvuvi endelevu, walitangaza rasm Juni 5 iko mwaka kuwa ni Siku ya Kimataifa ya Vita Dhidi ya Uvuvi Haramu, Uvuvi Usiotolewa Taarifa na Usioratibvi.

Dkt Tamatamah anasema kuwa, Juni 5 ilichaguliwa kwa sababu wakati azimio hilo linapitishwa, kuliwa na itifaki ya kuzua uvuvi haramu kupita bandari.

Anasema kuwa Tanzania iliridhia itifaki hyo iliyolenga kudhibiti uvuvi haramu, na kwamba siku ambayo itifaki hyo ilipitishwa ilikuwa Juni 5, hiyo Umoja wa Mataifa (UN) waloraa ni vyema tarehe hyo endelee kwa kuwa inahusu uvuvi haramu.

Anaendelea kusema kuwa, kwa

sababu Tanzania ilehardhia itifaki hyo na kuunga mkono azimio la Umoja wa Mataifa dhidi ya uvuvi haramu, serikali kuitia Wizara ya Mifugo na Uvuvi wa medhibiti uvuvi haramu kwa asilimia 80 kwenvye majibaridi (maziwa, mito na mabwawa).

Kadhaika, kwa ambao medhibiti uvuvi haramu kwa asilimia 100 kwenvye majichumvi, hususan Bahari ya Hindi ambako kuna aina kubwa za uvuvi haramu ulokuwa ukifanyika, hanwa wa katumia milipuko ya baruti.

"Uvuvi haramu ni dhana pana ambayo pamoja na kuhusisha matumizi ya nyavi zisizoruhusuwa, pia inahusisha kitendo cha mtu kuvua bila kuwa na leseni, kutumia chombo cha uvuvi ambacho hakjesapliwa, na utoroshaji wa samaki kwenda nje ya nchi," Dkt Tamatamah anasema.

Pamoja na senkali kufanikiwa kwa kiasi kikubwa kudhibiti uvuvi haramu, Dkt Tamatamah anasema kuwa, changamoto za matumizi ya makokoro, watu kuvua bila leseni, na utoroshaji samaki kwenda nje ya nchi, bado zipo kwa kiasi kidogo.

"Kabla ya mwaka 2017, hali ilikuwa mbaya sana, lakini mwaka 2018, idara, kwa kushinikiana na vyombo vingine ya ulini na usalama, walendesha operesheni mwaka mzima, ikiwemo *Operesheni Sangara* katika Ziwa Victoria na *Operesheni Jodari* kabla Bahari ya Hindi, zilzofanilowa kuondoa nyaru haramu," anasema.